

Zonneweide? Zorg voor afschakelsysteem

Column

Frans Debets, directeur Debetsbv

Nederland elektrificeert. De stroomvraag groeit bijna niet meer omdat onze systemen steeds doelmatiger worden, maar onze afhankelijkheid van stroom groeit nog wel.

Kijk maar eens in het moderne huishouden. In steeds meer huizen is geen gas meer, en kolen en huisbrandolie zijn allang al verdwenen. Of in ons waterbeheer: alle moderne gemalen draaien tegenwoordig op elektriciteit. Ook in de fabrieken gaat bijna alles dat draait en beweegt op stroom; diesel of stoom worden daar zeldzaam. Als elektrisch rijden ooit wat wordt, zal ook benzine uit ons leven verdwijnen.

Het is best lastig om vraag en aanbod in de stroommarkt goed af te stemmen. Het is een voortduren-

de strijd tegen onbalans. Het regelen van vraag en aanbod is altijd al lastig geweest.

Vroeger beschikten we over heel veel kleine centrales die overal stonden opgesteld. Elke stad had wel een eigen centrale, vaak heel dicht bij het centrum. Het regelen gebeurde regionaal, de stroomnetten waren nog niet volledig gekoppeld.

Die kleine centrales zijn bijna allemaal verdwenen, we hebben nu nog maar een handjevol heel grote centrales en via het stroomnet is alles perfect gekoppeld. We hebben hierdoor een van de betrouwbaarste systemen van de wereld, met heel weinig storingen, gemiddeld nog geen half uur per jaar.

Koppelingen, regelbaarheid,

schaalvergroting en centralisatie zijn de dominante trends. Ongeveer 50 procent van onze duurzame stroomproductie past in deze trend: het grootschalig bijstoken van biomassa en het verbranden van afval.

Maar veel groei is hier niet meer mogelijk, we hebben eigenlijk te weinig afval en de biomassa-bijstook hebben we gelimiteerd. De andere 50 procent ontwikkelt zich volledig tegen de trend in: vergisters, windmolens, zonnepanelen zijn klein, decentraal en moeilijk te regelen. Nu wordt nog slechts 5 procent van onze stroom met deze systemen geproduceerd, maar deze bijdrage groeit en moet nog veel verder groeien.

Het regelen van vraag en aanbod was al lastig, maar wordt nu nog veel lastiger. Soms is er veel aanbod van wind en zon, maar als er geen vraag naar stroom is leidt dat tot problemen. De regelaars moeten niet alleen sturen op het aanschake-

Bij veel aanbod van zonne-energie kunnen stroomregelaars betalen om niet te produceren

len van extra capaciteit, ze moeten ook kunnen afschakelen.

Producenten willen natuurlijk liever niet afschakelen, zij verdienen hun geld met productie, niet met niks doen. Daarom kunnen de energieregelaars de producenten betalen om een tijdje níet te produceren. Dat doet me denken aan een passage in het boek *Catch 22* waarin de vader van de hoofdrolspeler

Major Major wordt voorgesteld: 'Hij had zich gespecialiseerd in alfalfa en verdiende flink door het niet te verbouwen. De regering betaalde hem goed voor iedere bos alfalfa die hij niet verbouwde. Hoe meer alfalfa hij niet verbouwde, des te meer betaalde de regering, en hij gebruikte al het geld.'

In Duitsland zijn, naast de daken vol zonnepanelen, veel zonneweiden geïnstalleerd - hectares met duizenden zonnepanelen. De beheerders zijn actief in de afschakelmarkt, want als de zon schijnt nalen ze met z'n allen 37.000 MW zonnestroom op het net. Dat kan zelfs Duitsland niet aan.

In Nederland zullen we deze zonneweiden ook gaan zien de komende jaren. Mocht u betrokken zijn bij zo'n project, zorg dan dat er een goed afschakelsysteem wordt geïnstalleerd dat snel kan reageren op de wens van de regelaars. Niet produceren loont.